

امام پیش‌تاز رهبران انقلابی / وجوه تمایز امام با دیگر رهبران دنیا

رهبران انقلاب های بزرگ دنیا تنها یک یا دو نقش از سه نقش متفاوت در امر رهبری انقلاب را به انجام رسانیدند، اما امام هم تعیین کننده خط مشی فکری انقلاب بودند و هم توده مردم را بسیج کردند.

رهبران انقلاب های بزرگ دنیا تنها یک یا دو نقش از سه نقش متفاوت در امر رهبری انقلاب را به انجام رسانیدند، اما امام هم تعیین کننده خط مشی فکری انقلاب بودند و هم توده مردم را بسیج کردند.

خبرگزاری مهر- گروه دین و اندیشه: در طول تاریخ بشریت همواره بوده اند حرکت های عظیم مردمی که خواستار تغییر وضع موجود بوده و فکر و خیال سرنگونی نظام حاکم و حرکت به سمت ایده آل های خود را در سر می پرورانده اند. از این رو با همراهی همفکران و جلب حمایت توده ی عظیم مردم و آگاه کردن آنان از مقصد و هدف خود در صدد براندازی رژیم موجود و روی کار آوردن مطلوب خود بوده اند.

اما با وجود تمام این شرایط در صورت نبود رهبر انقلابی، این نهضت عظیم تنها به یک شورش اعتراضی تبدیل خواهد شد که نه تنها توان فائق آمدن بر حکومت را ندارد بلکه در نهایت با شکستی سخت متحمل ضرر و زیان بسیار خواهد شد. پس این نقش عظیم یک رهبر است که شورش و اعتراض های پراکنده را جمع می کند و در قالب یک انقلاب به سمت هدف های مقدس انقلابی می تازد. از این رو رهبران انقلاب های بزرگ دنیا جایگاه ویژه ای نزد ملت های جهان دارند.

رهبرانی چون چه گوارا، لنین و مائو در میان ملت خود همواره مقدس شمرده می شوند. اما در این میان حضرت امام خمینی(ره) با توجه به شجاعت و شهامت بی نظیر، ایمان راسخ و پرهیز از امیال مادی، همراهی با مردم، ابعاد اخلاقی ویژه و تفاوت در بافت شخصیتی به گونه ای برجسته با دیگر رهبران دنیا متمایز گشته است.

رهبری الهی انقلابی الهی

رهبران انقلابی در بریدن از یک جناح به جناح و حزب دیگر وابسته می شوند و تحت تاثیر ایدئولوژی آن قرار می گیرند و در نتیجه انقلاب و توده مردم را به آن طرف سوق می دهند. این جناح بندی ها رهبران را از مردم جدا می کند و در نتیجه انقلاب دستخوش اهداف حزبی می شود. به طور مثال انقلابی مثل انقلاب کوبا با قطع روابط با نظام سرمایه داری غرب و شروع خصومت با امریکا به سمت بلوک شرق و شوروی تمایل پیدا می کند.

اما حضرت امام نه تنها به هیچ کشور و جناح بخصوصی نظر نداشتند بلکه قطع رابطه با استکبار جهانی چه شوروی چه امریکا را همواره گوشزد می فرمودند. خود ایشان در تمایز بین انقلاب ایران با سایر انقلاب ها به زیبایی می فرمایند:

«در تمام انقلاباتی که واقع شده است، نخواهید پیدا کرد انقلابی که این دو خاصیت را داشته باشد: یکی اینکه از ملت واقع شده باشد بدون دخالت احزاب و گروهها و دستجات سیاسی و امثال اینها، و یکی دیگر اینکه مکتبی باشد و آن هم یک مکتب الهی. در همه انقلاباتی که در دنیا واقع شده است، مثل انقلاب ایران پیدا نخواهید کرد. انقلاب ایران یک جهت اسلامی داشت و حالا هم دارد و آن اینکه، سرتاسر ایران که مسلمان هستند - مگر نادری - اینها به همان ایده اسلامی قیام کردند. همه دیدند که در سرتاسر ایران، آن وقت که هجوم از طرف رژیم فاسد به مردم بود، مردم همه از پیر و جوان و زن و مرد با «الله اکبر» پیش رفتند و همه هم از رژیم طاغوتی منحرف بودند و رژیم اسلامی می خواستند. اینطور نبود که یک حکومت طاغوتی را بردارند و طرفدار یک حکومت طاغوتی باشند، یا طرفدار یک حزب سیاسی، هیچ، ابداً این مسائل نبود و این انقلاب تبع ایده اسلامی بود. اسلام همه چیز دارد، لکن اینطور نبود که ملت ما بریزند بیرون و بگویند که ما مثلاً فلان رژیم کدایی را می خواهیم؛ همه می گفتند ما اسلام را می خواهیم، همه اجتماع داشتند در کلمه اسلام و جمهوری اسلامی.»

حضرت امام حائز هر سه نقش رهبر

از دیگر تمایزات رهبری حضرت امام (ره) نقش متفاوت ایشان در شکل و اجرای تاکتیک های رهبری می باشد. چرا که برای رهبران انقلاب ها در طول تاریخ سه نقش متفاوت در نظر گرفته اند و در اغلب انقلاب ها این سه نقش توسط افراد مختلف ارائه می شود. اما امام خمینی (ره) به عنوان رهبری بصیر و دانا هر سه نقش را خود ایفا کردند و انقلاب و دستاورد های آن را به نام مبارک خود مزین نمودند.

۱- رهبر به عنوان ایدئولوگ انقلاب؛ این رهبر با نفی ارزش های مسلط و موجود، ارزش ها و معیار های هدف نهایی و کمال مطلوب را ترسیم می نماید. اعتقاد مردم به رهبری امام خمینی و پیوند دینی و تاریخی روحانیت و مردم بیانگر اهمیت ویژه این عامل در پیروزی این انقلاب بود. امام از یک سو اقدام به بسیج توده ها و سازماندهی مبارزه سیاسی نمود و از سوی دیگر پردازشگر اصلی ایدئولوژی انقلابی مبتنی بر اندیشه های سیاسی اسلام و بنیان گذار نظام نوینی محسوب می شد.

۲- رهبر به عنوان فرمانده و بسیج کننده نیروهای انقلاب؛ شخصی که عملاً رهبری مبارزه و نبرد رویارو و مستقیم با نظام سیاسی حاکم را بر عهده می گیرد. امام خمینی(ره) علاوه بر آنکه مغز متفکر و طراح ایدئولوژی انقلاب بود، نقش مهمی در بسیج اقشار مختلف مردم و هدایت آنان به سوی هدف نهایی انقلاب که سرنگونی شاه و برپایی نظام عدل اسلامی بود داشت.

۳- رهبر به عنوان مدیر و معمار یک انقلاب؛ رهبر اداره انقلاب، نهادینه کردن آن و کنترل وضعیت انقلابی را بر عهده دارد در انقلاب اسلامی ایران امام هم آرمان ها و خط مشی انقلاب را نهادینه کرده و هم با مهار مخالفت ها و تهدیدات چه در داخل و چه در خارج زمینه تشکیل و تداوم نظام اسلامی را فراهم کرد.

بنابر این می توان گفت که هر کدام از رهبران انقلاب های بزرگ دنیا تنها یک یا دو نقش از سه نقش متفاوت در امر رهبری انقلاب را به انجام رسانیدند. اما آنچه مایه شگفتی تحلیلگران سیاسی و نظریه پردازان انقلاب می باشد، این است که امام هم تعیین کننده خط مشی فکری این انقلاب بودند و هم به سبب داشتن مقام مرجعیت و ویژگی های برجسته جلوه زیبایی از قدرت فرماندهی و بسیج توده های مردم را به نمایش گذاشتند و افزون بر آن بعد از پیروزی انقلاب با هوشمندی زمینه حفظ و تداوم آن را فراهم نمودند.

عدم توسل به مبارزات مسلحانه و قهر آمیز

مبارزه مسلحانه شیوه قهر آمیز و خونین است که عموماً در فرایند مقابله با دشمن از سوی گروه های مبارز در پیش گرفته می شود و با ترور مهره های کلیدی و حمله به مراکز نظامی و ایجاد رعب و وحشت تداوم پیدا می کند. اکثر انقلاب های دنیا به خصوص بعد از انقلاب ۱۹۱۷ روسیه با این خط مشی حرکت می کردند. ارتش سرخ بلشویک ها ، نیروی پارتیزانی حزب کمونیست چین، جنگ های چریکی فیدل کاسترو، مبارزات مسلحانه جنبش آزادی بخش الجزایر و ... شیوه هایی از مبارزات قهر آمیز بودند که در بحبوحه انقلاب های آزادی بخش ملل آسیایی در طول قرن بیستم به عنوان تنها راه حل پیروزی شمرده می شدند.

این شیوه مبارزه بر گروه های مبارز در ایران هم تاثیر گذاشته بود. گروه هایی مثل مجاهدین خلق و چریک های فدایی خلق ایران با الهام از تاکتیک های مبارزاتی رهبران انقلابی چون فیدل کاسترو و چه گوارا در پی انجام تحرکات نظامی علیه رژیم پهلوی بودند. اما حضرت امام خمینی (ره) با بصیرت بالا این شیوه مبارزاتی را به صلاح انقلاب و مردم ندانستند و آن را آخرین مرحله از مبارزات قرار دادند.

الف) شیوه مبارزه نظامی در مکتب اسلام و آموزه های پیامبر اکرم و ائمه معصوم (ص) جایگاه چندان مطلوب و پسندیده ای ندارد . تاریخ زندگانی ائمه اطهار و مبارزاتشان با حکومت های فاسد بنی امیه و بنی عباس بیانگر آنست که ایشان راه رهایی مسلمانان از دست حاکمان طاغوت را در آگاه شدن مردم می دانستند . از این رو به دلیل اینکه انقلاب اسلامی ایران یک نهضت عظیم مردمی بر پایه مکتب اسلام بود، اولویت مبارزه را ابتدا عرصه فرهنگی و اجتماعی در بر می گرفت.

ب) با توجه به این مطلب که ارتش شاه پایه و ستون نظامی غرب به خصوص آمریکا در خاورمیانه بود ، مقابله مسلحانه با چنین سیستم نظامی عملاً بسیار دشوار بود. درواقع شاه منتظر همین اقدام مسلحانه از سوی انقلابیون بود تا آن ها را به خاک و خون بکشد که در این صورت نه تنها قیام را سرکوب می کند بلکه توجیه مناسبی در مقابل رسانه ها و افکار عمومی به دست می آورد.

ج) همچنین در درون ارتش نظام شاهنشاهی، همه نیروهای نظامی طرفدار رژیم شاه نبودند؛ بلکه عمده آن را سربازان وظیفه تشکیل می دادند که از طبقات مختلف جامعه برای گذراندن خدمت دوساله سربازی به ارتش فراخوانده می شدند. اگر جنگ مسلحانه رخ می داد ارتش برای دفاع از نظام شاهنشاهی رو در روی ملت قرار می گرفت و این از خدعه های رژیم شاه بود.

خود حضرت امام می فرمودند: «شما می دانید سابق بنابر این بود که ارتش را مقابل ملت قرار بدهند.» مطالب ذکر شده تنها گوشه ای از تمایزات بین حضرت امام (ره) با سایر رهبران انقلابی بود. این تمایزات که از افتخارات انقلاب اسلامی ایران می

باشد رهبری امام را نسبت به سایر انقلاب های دنیا متمایز ساخته است. از دیگر تفاوت ها می توان به توجه به مکتب اسلام و ایدئولوژی آن به جای توجه به مقاصد مادی، استقامت و پایداری بی نظیر در مواجهه با مصائب و مشکلات، رساندن انقلاب به هدف و غایت خود اشاره کرد.